

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
REPUBLIKE SRBIJE**

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA VRANJE

**Marička 1, 17500 Vranje, 017/422-197, 423-107, zzpvr@ptt.rs
Broj 101, Godina XI, Februar 2014. Besplatan primerak**

POLJOPRIVREDNI BILTEN

Vranje, Februar 2014.

Sadržaj:

- 1. Ratarstvo-povrtarstvo – dipl. ing. Nada Lazović-Đoković – N-min Metoda;**
- 2. Voćarstvo-vinogradarstvo – Mr Nebojša Mladenović, dipl. ing. – Podmlađivanje šljiva, Prekalemljivanje šljiva;**
- 3. Voćarstvo-vinogradarstvo – dipl. ing. Suzana Jerkić - Vreme sadnje kajsije i tehnika sadnja;**
- 4. Stočarstvo – dipl. ing. Srđan Zafirović – Prihvat i odgoj teladi;**
- 5. Stočarstvo – DVM sci Robert Širtov - Problem "sisajuća telad";**
- 6. Zaštita bilja – dipl. ing. Dejan Mujakić – Bakteriozni rak;**
- 7. Zaštita bilja – dipl. ing. Mica Stajić – Bolesti jabuke;**
- 8. Aktivnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije**
- 9. Aktivnosti poljoprivredne savetodavne i stručne službe Vranje**

N-MIN METODA

Zima i sneg nas zaobilaze. Pšenica je u različitim fazama rasta i sada joj treba pomoći u razvoju. Tradicionalno prihranjivanje pšenice azotom tokom vegetacije često dovodi do preobilnih ili nedovoljnih količina ovog elementa u zemljištu. Preobilno đubrenje može dovesti do oštećenja korenovog sistema i povećanog ispiranja NO₃, a time i nepotrebnih troškova i zagađivanja životne sredine. Ukoliko su količine nedovoljne, posledica je – smanjenje prinosa. Cilj je, dakle, optimalno đubrenje. Da bismo imali racionalno prihranjivanje pšenice potrebno je imati informacije o stanju i pristupačnosti azota u zemljištu i biljci. Sadržaj lako pristupačnog, tj. mineralizovanog azota određuje se pred samo prihranjivanje, što proizvođači dobro znaju. Sneg koji je pao u prethodnom periodu prija je ozimim strninama, pšenica je u fazi bokorenja i azot joj je NEOPHODAN. Tako da se treba pripremiti za prihranu ozime pšenice posle prestanka mrazeva (**preporuka je 60% ukupne prihrane**), a ostatak u martu. U cilju kontrole i poboljšanja kvaliteta, a samim tim i plodnosti zemljišta u laboratoriji se vrši određivanje količine lako pristupačnog azota.

N-min metodom se utvrđuje količina mineralnih oblika azota (raspoloživi N), pred bokorenje i vlatanje za ozima žita, u zoni do koje dopire trenutno korenov sistem, jer je količina mineralnog azota određena prethodnim usevom (đubrenje, rezidualni N, žetveni ostaci, zemljišnim i klimatskim prilikama). Zato, umesto pojedinačnog utvrđivanja, **N min metoda predstavlja sintezu svih delujućih faktora raspoloživosti azota**. Potrebno je napomenuti da se u razvijenim zapadnoevropskim zemljama, pored različitih modifikacija N - min metode, za utvrđivanje potreba u N - prihrani primenjuje više sistema bilansiranja hraniva. **Takav pristup zahteva utvrđivanje rezidualnog azota (predkultura, količina sveže org. materije, prethodna efikasnost đubrenja)**, uzimaju se u obzir klimatske prilike (ispiranje i mineralizacija N) i stanje useva .

Azot je element koji se u ogromnoj količini nalazi u vazduhu (oko 80 %). U zemljištu ga ima uglavnom zahvaljujući biljnim ostacima ili ostacima nekih drugih živih organizama, kao i upotrebom mineralnih đubriva.

Azot zauzima posebno mesto u prometu materija kod biljaka. Obavezna je komponenta svih belančevinastih materija, amina i amida, a takođe i sastavni deo molekula hlorofila. Različite forme azotnih jedinjenja su dakle, ugrađene u biljku i predstavljaju izvor hrane. **Tako da azot direktno utiče na porast biljaka a posebno na asimilacionu površinu.** Nedostatak azota dovodi do nestajanja hlorofila i smanjenog intenziteta fotosinteze. U krajnjem slučaju deficit azota utiče a brže starenje biljke tj. biljnih tkiva i ćelija, zbog čega biljka sazreva pre vremena i donosi smanjenu količinu plodova. Kvalitet takvih plodova je takođe izuzetno loš.

Suvišna količina azota deluje na izraženu bujnost (bokorenje, granjanje), što dovodi do zasenčenosti koja zatim uzrokuje slabljenje tkiva i **poleganje useva**. Pojačana azotna ishrana produžava vegetaciju, zadržava sazrevanje biljaka tj. narušava normalan ritam života u pogledu bolesti, visokih temperatura, suše.

SADRŽAJ AZOTA (izražen u %)
manje od 0,1.....nizak
od 0,1 do 0,2.....srednji
više od 0,2.....visok

Nada Lazović – Đoković
Dipl. ing. agronomije

PODMLAĐIVANJE ŠLJIVA

Cilj podmlađivanja je da se rezidbom uklone stari i dotrajali delovi krune i suvišne ramene grane, da se obnovi kruna i da se podstakne porast mladara i novog rodnog drveta.

Podmlađivanje je uspešno ako stabla nisu starija od 15 godina, na bujnoj su podlozi, nalaze se na dubokom i plodnom zemljištu, vegetativni organi su im zdravi i ako se nakon ove mere sprovodi propisna nega.

Obavlja se u toku zimskog mirovanja u januaru ili februaru.

Vođicu i ramene grane treba pri podmlađivanju skratiti do neke pogodne bočne grane, koja će preuzeti ulogu produžnice.

Prečnik presečenih grana ne sme da bude veći od 10 cm.

Umereno bujne bočne grane na vrhovima skraćenih ramenih grana i vođice treba da posluže za obnovu skeleta krune.

Mladari koji se razviju iz skraćenih grana treba delom ostaviti da slobodno rastu, delom skratiti, delom odstraniti, a delom poviti.

U toku šeste i sedme decenije XX veka u Srbiji je uspešno sprovedena asanacija šljivika

PREKALEMLJIVANJE ŠLJIVA

Cilj prekalemljivanja je da se jedna sorta zameni drugom.

Primenjuje se kad rodnost i kvalitet plodova ne zadovoljavaju proizvođača i potrošača, kada je izvršen pogrešan izbor sorte oprašivača, kada se nađu stabla pogrešne sorte i kad se želi da se brzo raširi neka nova sorta šljive.

Dobri rezultati se postižu kad se sorte koje se prekalemljuju podudaraju sa sortama koje se kaleme u pogledu bujnosti, vremena listanja, cvetanja i sazrevanja plodova.

Grane koje se prekalemljuju skraćuju se po pravili u februaru, a u kruni se ostavljaju najmanje dve grane – hraniteljice.

Prekalemljivanje se obavlja u proleće 10-15 dana pre početka cvetanja. Najčešće se primenjuje kalemljenje pod koru. Kad se prekalemljivanje završi rane treba premazati kalem voskom ili bitumenom. Vezivo za kalemljenje treba raseći kad počne da se useca.

Mladari koji obnavljaju krunu ostavljaju se da se slobodno razvijaju.

Uspeh prekalemljivanja zavisi u velikoj meri od nege posle prekalemljivanja. Hraniteljice se delimično uklanjaju u proleće druge a u potpunosti u proleće treće godine. Kruna se obnovi za tri godine.

Mr Nebojša Mladenović
Dipl. ing. poljoprivrede – smer voćarstvo i vinogradarstva

VREME SADNJE KAJSIJE I TEHNIKA SADENJA

Kajsija u našim uslovima može da se sadi u toku zimskog mirovanja od otpadanja lišća u jesen do kretanja vegetacije u proleće. Jesenja sadnja je bolja od prolećne. Sadnicama koje su posađene u jesen stoji na raspolaganju dovoljna količina vlage. Preseci žila u toku zime kalusiraju i na njima se obrazuju apsorpcione žilice koje rano u proleće, čim se zemljište zagreje, počinju intenzivno da obavljaju funkciju. Kajsije koje su posađene u jesen ranije kreću, brže rastu i bolje se razvijaju naredne godine.

Ukoliko nismo u mogućnosti da obavimo sadnju u jesen poželjno je da se sadnja obavi što ranije u proleće po mogućstvu do sredine marta. Što je sadnja kasnija dolazi do slabijeg prijema i porasta voćaka. Kasnije posađene sadnice su veoma osetljive na sušu pa ih treba češće zalivati. Prolećna sadnja može biti za preporuku u područjima gde su česti jaki zimski mrazevi (ispod -25°C).

Tehnika sadenja - Pošto se završi fina priprema zemljišta, razmeravanje i obeležavanje mesta za sadenje kao i kopanje jamića pristupa se pripremi sadnica za sadnju. Ukoliko se sadnja obavlja u proleće preporučuje se da se korenovi istrapljenih sadnica potope u vodu (12-24 h) da bi sadnice povratile svežinu. Pre sadnje neophodno je izvršiti pregled sadnice i skraćivanje korenovih žila. Neophodno je obaviti detaljnu kontrolu korenovog sistema i nadzemnog dela sadnice. Pri tome treba voditi računa da nema mehaničkih oštećenja ili oštećenja od glodara, da sadnice nisu počele da se suše ili da nisu izmrzle. Sve oštećene, nekvalitetne i zdravstveno neispravne sadnice treba odstraniti. Ukoliko ima povređenih žila na sadnici potrebno ih je skratiti do zdravog mesta, dok zdrave žile treba skratiti na dužinu od 25-30 cm da bi se osvežili preseci. Žile treba orezivati oštrim voćarskim makazama tako da presek bude gladak i što manji (prav a ne kos).

Poželjno je da se koren sadnica pre sadnje umoči u „kašu“ koja se sastoji od jednog dela sveže goveđe balege, dva dela zemlje i jednog dela vode. U vodi treba dodati neki fungicid u cilju denzinfekcije žila. U tu svrhu može se koristiti 1% rastvor Benomila ili 0,4% rastvor Cineba. Uloga kaše je veoma značajna pogotovo kod sadnje koja se obavlja u proleće, ona „oblači“ koren prekrivajući ga zemljišnom skramom što omogućava bolji kontakt žila sa okolnom zemljom. Fitohormoni iz sveže balege ubrzavaju deobu ćelija korena i obrazovanje apsorpcionih žilica. Na taj način se poboljšava prijem sadnica. Pri sadnji je potrebno voditi računa o dubini sadnje. Sadnice treba saditi na istu dubinu na kojoj su bile u rastilu, pri čemu treba voditi računa da spojno mesto sadnice bude iznad nivoa zemljišta.

Pređuboko posađene sadnice kasnije prorode i slabije rađaju, dok su plitko posađene sadnice osetljive na sušu. Na lakšim zemljištima i na terenima koji su izloženi dejstvu erozije sadnice je poželjno saditi nešto dublje (2-3 cm) nego što su bile u rastilu.

Prilikom sadnje žile sadnica treba zrakasto rasporediti, posle čega se koren prekrije sitnom i plodnom zemljom. Sadnica se prilikom sadnje povremeno protresa da sitna zemlja uđe između žila. Kada se žile prekriju sitnom zemljom debljine 5-10 cm vrši se gaženje oko sadnice da bi se uspostavio što bolji kontakt sadnice i zemlje, nakon toga se dodaje stajnjak 5-10 kg po sadnici koji se izmeša sa tankim slojem zemlje, a u jame se dodaje i po 100 gr kompleksnog mineralnog NPK đubriva formulacije 8:16:24 ili đubriva slične formulacije. Neposredno po završenoj sadnji treba izvršiti zalivanje sa 10-15 litara vode po sadnici. Ukoliko zasad nije ograđen mogu se staviti plastične mrežice oko sadnica da bi se izbegla oštećenja od glodara.

Suzana Jerkić

Dipl. ing. poljoprivrede – smer voćarstvo i vinogradarstvo

PRIHVAT I ODGOJ TELADI

Da bi smo dobili visoko kvalitetno grlo osim dobrog genetskog potencijala veoma je bitna ishrana i nega u prvim danima života. Odmah po dolasku na svet novorođeno tele treba prihvatiti i zbrinuti kako bi se uspešno prilagodilo novoj sredini. Ovaj period je najkritičniji po njegovo zdravlje, te zbog toga vlasnik mora da preduzme sve odgovajajuće mere.

Prve mere u zbrinjavanju su uklanjanje zaostale sluzi iz nozdrve i usne duplje, što omogućava prodor vazduha do pluća. Jedna od mera je pregled i dezinfekcija pupka rastvorom povidon joda, kako bi sprečili prodor bakterija u organizam.

Nakon toga pomažemo majci a posebno prvotelki da se što pre osuši tele, brisanjem čistom slamom ili peškirom počev od glave prema zadnjem delu tela. Osušeno tele po nagonu instiktivno pokušava da ustane i traži sisu. U tome mu je neophodna pomoć kako bi tele u što kraćem vremenskom intervalu posle telenja posisalo prve količine kolostruma (prvo mleko). Kolostrum u prve dane života pruža kompletnu i nezamenljivu hranu, on je energetsko proteinsko hranjivo bogato mineralnim materijama. Kolostrum u sebi sadrži imonoglobuline koji su veoma bitni za otpornost teladi. Tele po rođenju nema antitela koja ga štite od bolesti, pa je neophodno da u što kraćem vremenskom intervalu po telenju posisa prve količine kolostruma. Sa prvim kolostrumom u sebi unosi antigene, antitela čime počinje da stvara svoj imunobiološki (odbrambeni) sistem. Kvalitet kolostruma je najbolji u prvih nekoliko sati po telenju, kasnije se razvodniji i smanjuje se količina imunoglobulina, proteina, suve materije i pet do sedam dana nakon telenja prelazi u obično mleko. Tanka creva teladi su 100% propustiva za imunoglobuline prvog dana života kasnije se propustljivost smanjuje. Na kvalitet kolostruma utiče i vreme zasušenja (poželjno 45 dana pre telenja) i ishrana zbog količine mleka (idealno da krava daje 6-7 l. prvog dana po teljenju).

Tele kolostrum može dobiti prirodno sisanjem majke i veštački na cuclu. Prednosti prirodnog su: najjednostavnije, najprirodnije i kolostrum je uvek na telesnoj temperaturi. Nedostaci su ne dobijaju dovoljnu količinu i nedovoljno brzo, vime i sise mogu biti kontamirane patogenim mikroorganizmima. Prednosti veštačkog na cucli su: uvid u količinu posisanog kolostruma i smanjena mogućnost kontaminacije patogenim mikroorganizmima. Nedostatak prelazak na pijenje vode iz kofe.

Prvog dana tele treba da sisa sto česće (5-7 puta), s tim da se taj broj smanjuje i u drugu nedelju iznosi 3 puta. U prvoj nedelji količina posisanog mleka treba da bude oko 3l., u drugoj 4-5l. sa tendencijom povećanja. U tom periodu se dodaje i visokokvalitetna kabasta hranjiva i mala količina startnog (mlečnog) koncentrata. Za ishranu teladi može se koristiti i zamena za mleko sa 2% mlečne masti, dnevno 5-6 litra a temperatura tog mleka treba da bude 40°C.

Telad se odlučuju sa 2-2.5 meseca starosti kada imaju telesnu masu preko 75kg .Kada jedu 1-1.5kg .koncentrata i kvalitetnu kabastu hranu. Mleko se potpuno ukida, starter se zamenjuje koncentratom sa 14-15% proteina, povećava se unos kabaste hrane. Vlažna i sveža hrana se ne daje do 6 meseca.

Ishrana teladi od odlučivanja pa do prvog osemenjavanja - Burag završava svoj razvoj sa 6 meseci, za uzrast posle 9 meseci daje se kvalitetna kabasta hrana, u slučaju da je slabijeg kvaliteta dodaje se 1kg koncentrata kao osnova plus 1kg na svakih 100kg telesne mase. Nije preporučivo davati k.silažu junicama starijim od 1 godine. Pripust junice vršiti sa 14-15 meseci, telesne mase preko 350kg (370-380) i visine preko 133cm.

Srđan Zafirović
Dipl. ing. poljoprivrede – smer stočarstva

PROBLEM "SISAJUĆA TELAD"

Pojava da pojedine junice i krave sisaju druga grla u stadu je nepoželjno ponašanje, čije osnove treba tražiti još u periodu tečne ishrane teladi, mlekom ili zamenom za mleko. Naime, svaka krava koja sisa druge prethodno je to činila dok je bila junica, odnosno tele. Tele kada je s kravom, obično sisa svoju majku 10 do 12 puta dnevno, u ukupnom trajanju od 20 do 60 minuta. Međutim, telad koja se napajaju imaju na raspolaganju daleko kraće vreme da popiju mleko, tako da se nagon za sisanjem nastavlja i nakon završenog napajanja. Ona, zbog toga, nastavljaju sa sisanjem delova tela druge teladi (vime, mošnice, usne školjke, pupak). Ova pojava se kasnije nastavlja kod priplodnih junica i krava koje sisaju vime drugih grla.

Posledice ove pojave često su zapaljenje pupka ili srednjeg uha kod teladi, upala vimena junica i oštećene četvrti (trosise ili dvosise prvotelke) i, konačno, zbog toga, manje dobijenog mleka posle teljenja, kako zbog sisanja, tako i zbog oštećenih vimena. Od mera koje treba preduzeti još kod teladi u napajanju mogu se preporučiti sledeće:

- produžiti vreme napajanja, na oko 10 minuta,
- telad po napajanju treba da su pojedinačno fiksirana još 10-30 minuta, do prolaska nagona za sisanjem,
- treba da se obezbedi slobodan izlazak teladi iz grupnog boksa u ispust,
- već od 2. nedelje života treba da je na raspolaganju seno visokog kvaliteta i koncentratna smeša, kao i voda za piće,
- izbegavati deficit energije pri zalučenju.

Robert Širtov
Doktor veterinarske medicine sci

BAKTERIOZNI RAK

Prouzrokovatelj: *Agrobacterium tumefaciens*

Simptomi: Osnovni simptomi bakterioznog raka su izrasline (tumori, gale), koje se javljaju na starijem delu stabla (glavi, krakovima, kordunici i lukovima), ali i na jednogodišnjim lastarima i spojnom mestu. Ređe se pojavljuje na korenu-korenovom struku. Tumori su ili okruglasti ili u obliku nepravilnih zadebljanja, odnosno proliferacija. Mogu dostići veličinu i do desetak santimetara, a u dužinu i do nekoliko desetina santimetara.

Nove gale se javljaju najčešće početkom leta i to u blizini starih izraslina ili blizu povreda na lastarima. Gale su u početku beličaste i liče na kalusna zadebljanja, a kasnije odrvenjavaju i dobijaju braonkastu boju. Za godinu ili dve tumori mogu da istrunu ili da otpadnu, a oko njihovog mesta obrazuju nove gale. Izrasline na lastarima začinju se najčešće kao sitna ispupčenja ispod kore.

Lišće čokota obolelog od bakterioznog raka počinje da žuti ranije, krajem jula ili početkom avgusta. Lastari su kržljavi, a rodna okca se suše iznad mesta pojave raka na lastaru. Tumor može prstenovati lastar, što dovodi do sušenja dela iznad obolelog mesta. sušenje se progresivno širi i na kraju čokot prevremeno uginjava.

Održavanje i širenje patogena: Patogena bakterija se održava na matičnim čokotima, vijokama, reznicama i kalemovima. Patogen može biti prisutan a da se ne ispoljavaju simptomi. U lozi se održava u tumorima i sprovodnim sudovima, zatim u kalusima i žilama ožiljenih reznica, kao i u korenu loze. Bakterija se održava i u zemljištu i to više godina po krčenju obolelih čokota, odnosno starog vinograda. Posebno dugo se održavaju u rizosferi, odnosno u zoni oko korenovog sistema.

Bakterija prouzrokovatelj raka je polifag.

Bakterija se širi vijokama, reznicama, kalemovima, alatom i priborom, zemljištem i oruđima za obradu zemljišta, vučnim mašinama, transportnim sredstvima i na drugi način.

Suzbijanje: Osnovna mera je korišćenje zdravih kalemova za podizanje vinograda. Čokoti sa simptomima raka ne mogu biti matični a ostali moraju biti testirani. Za prporište treba koristiti zemljište bez patogena, pri vađenju kalemova iz zemljišta detaljno ih pregledati i sumnjive spaliti, zdrave kalemove prilikom transporta ne povređiva.

Nove vinograde ne podizati na krčevinama najmanje 4-5 godina i koristiti sve agrotehničke i ampelotehničke mere u vinogradu koje će onemogućiti širenje patogene bakterije.

Alat i preseke pri rezidbi dezinfikovati 5% plavim kamenom ili formalinom.

Zaražene lastare i krakove orezati i spaliti a alat i preseke dezinfikovati.

Preporučuje se i termoterapija reznica i kalemova na 46,5°C u trajanju od tri dana i pri relativnoj vlažnosti vazduha od 85%.

Dejan Mujakić
Dipl. ing. poljoprivrede – smer zaštita bilja i prehrambenih proizvoda

BOLESTI JABUKE

Phytophthora cactorum – Vlažna trulež korenovog vrata jabuke

Vrlo je rasprostranjena u zemljama umerene i umereno-tople klime. *P. cactorum* je zabeležena kao parazit na više od 200 biljaka iz 60 botaničkih familija, pre svega na vrstama iz familije *Rosaceae*.

Simptomi: Simptomi koje izaziva *P. cactorum* su vrlo različiti na različitim biljkama: palež klijanaca, palež lista i stabla, trulež plodova, trulež korenovog vrata i rak – rane.

Na jabuci oboljenje se karakteriše pojavom tamnomrkih rak-rana, na stablu iznad ili ispod površine zemlje. Ponekad ove ozlede mogu da se prošire i obuhvate mesto kalemljenja. Pri prstenastom rasprostranjenju u zoni oštećenja, stablo dobija hlorotičan izgled, a razviće takvih stabala se zaustavlja. U slučaju da se bolest održi 2-3 godine napadnuto stablo uginjava.

Ovaj parazit prezimljava u površinskom sloju zemljišta. Raznošenje u zemljištu se vrši vodom, zaraza u voćnjaku dospeva prilikom njegovog zasnivanja zaraženim sadnicama. Oboljenje se jako brzo razvija na zemljištu koje je teške strukture, loše drenirano i sa povećanom vlažnošću zemlje. Infekcija se ostvaruje kroz rane, povrede i prirodne otvore. Jabuka je najosetljivija prema zarazi od otvaranja pupoljaka i u fazi intenzivnog porasta. Osetljivost je u korelaciji sa snagom podloge na kojoj je jabuka kalemljena. Izuzetno je osetljiva podloga jabuke MM 106.

Suzbijanje: Suzbijanje je veoma teško. Od preventivnih mera treba koristiti: gajenje otpornih sorata, izbegavati podlogu MM 106, pravilno navodnjavati, treba tražiti nezaraženo zemljište, dobre strukture, dobre drenaže i saditi zdrav sadni materijal. Kada je u pitanju hemijska zaštita mogu se koristiti jedinjenja na bazi: metalaksila i fosetil-Al.

Gorka trulež jabuke – *Glomerella cingulata*

Najveće štete nanosi u suptropskom i tropskom području, polifagna je vrsta, razvija se saprofitski na mnogim gajenim i divljim vrstama biljaka.

Simptomi: Parazit izaziva na plodovima jabuke kružne pege koje počinju na lenticelama i postepeno se šire. Pege su ujednačene tamnomrke boje. Na jednom plodu može biti više pega. One se postepeno šire, zavisno od temperature, spajaju se i dovode do potpune truleži ploda. Gljiva formira toksine koji zaraženom plodu daju gorak ukus.

Na višnji se početne promene na plodu ispoljavaju u vidu svetlomrkih, sitnih pega, ili ranica koje se vremenom povećavaju i šire. Obolelo tkivo izumire i uleže, podseća na antraknozne

rane, po čemu je bolest dobila ime antraknoza plodova višnje. Tkivo u okviru pega nekrotira, smežurava se i suši, što povlači propadanje i sušenje čitavog ploda.

Na pegama se formiraju svetlo mrke do ružičaste gomilice sastavljene od reproduktivnih organa parazita, poređane često u vidu koncentričnih krugova.

Ciklus razvoja: Gljiva se održava od jedne do druge sezone u obliku peritecija i acervula na mumificiranim plodovima i micelijom u zaraženom izumrlom drvetu i rak-ranama. Infekcija plodova se vrši tokom cele vegetacije, ali je intenzivnija od sredine do kraja vegetacionog perioda. Povećanje pege na plodu je najbrže na 30°C.

Suzbijanje: Uklanjanje mumificiranih plodova, rak-rana i izumrlih grana, kao i uklanjanje zaraženih plodova tokom vegetacije. Primena fungicida tokom cele vegetacije u intervalu 10-14 dana na bazi prosimidona.

Mica Stajić

Dipl. ing. poljoprivrede – smer zaštita bilja i prehrambenih proizvoda

AKTIVNOSTI MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE REPUBLIKE SRBIJE

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije predstavilo je NACRT STRATEGIJE POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA 2014-2024. Nova Strategija poljoprivrede definiše razvojne ciljeve i prioritete uz potpuno uvažavanje koncepta održivog razvoja i jačanje nove uloge poljoprivrede u ekonomiji i društvu, ocenio je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede prof. dr Dragan Glamočić. On je na prezentaciji ovog dokumenta u Narodnoj banci Srbije, naveo da su Strategijom definisana nova rešenja za pravedniju i ravnomerniju raspodelu raspoloživih sredstava svim potencijalnim korisnicima. Prema njegovim rečima, reforma poljoprivredne politike trebalo bi da doprinese stvaranju pouzdanog i atraktivnog poslovnog ambijenta u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, da obezbedi veću stabilnost dohotka poljoprivrednih proizvođača i blagostanje seoskog stanovništva. Ministar Glamočić je rekao da Strategija obuhvata planirani period našeg ulaska u EU i podrazumeva zajedničke agrarne politike ove zajednice. "Za mene ovaj dokument praktično znači predlog mera i poslova za pristup u EU i predlažem da ga tako analiziramo i dopunjujemo", rekao je Glamočić i pozvao stručnu javnost i predstavnike resornih institucija da se sa svojim predlozima uključe u javnu raspravu o ovom nacrtu. Ambasador Francuske u Beogradu Fransoa-Gzavije Denio ukazao je da su sve zemlje prenele na EU kompetencije vezane za poljoprivredu i dodao da će Francuska pomoći Srbiji da se dobro pripremi za pridruživanje EU u ovoj oblasti. "Poznato je da je jedan od aduta Srbije i njen poljoprivredni potencijal. Ali nije dovoljno imati potencijal, nego i strategiju da bi se taj potencijal realizovao", zaključio je francuski ambasador. Događaju su, pored ministra Glamočića i drugih predstavnika Ministarstva, prisustvovali ambasador Francuske u Srbiji Fransoa-Gzavije Denio, predstavnici fakulteta i instituta, ekspertski tim učesnika koji su radili na procesu izrade dokumenta, predsednici radnih grupa, javnog, privatnog, civilnog sektora i mediji u velikom broju. U narednom periodu, Nacrt Strategije biće predstavljen u Novom sadu, Čačku i Nišu.

Pored ostalog u prethodnom periodu usvojena je Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ministarstvo je uvažilo zahteve poljoprivrednika. Vlada Republike Srbije je na predlog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede usvojila Uredbu o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2014. godinu u skladu sa Zakonom o podsticajima. Sredstva će se raspoređivati za direktna plaćanja u odgovarajućim maksimalnim iznosima za podsticajne mere ruralnog razvoja i za posebne podsticaje. Budžet Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije za 2014. iznosi 45,4 milijardi dinara od čega je 91% namenjen subvencijama. Od ukupnih podsticaja koje Republika Srbije daje, 43 odsto izdvaja se za podsticaje u poljoprivredi. „Uvažili smo posledice loše tržišne godine za većinu poljoprivrednika kao i njihove zahteve. Ostaju subvencije za registrovane poljoprivrednike u iznosu od 12.000 dinara po hektaru, kao prošle godine, ali smo uveli velike i značajne novine“, rekao je ministar Glamočić. Takozvanom „krovnom uredbom“ o trošenju agrarnog budžeta predviđeno je da poljoprivrednici dobiju 6.000 po hektaru i dodatnih 6.000 uz prikazivanje računa. Za razliku od prethodne godine poljoprivrednici će, osim dizel goriva, moći da kupuju i seme i mineralno đubrivo (uz prikazivanje računa). Iznosi će biti precizirani Pravilnikom koji će u najskorijem periodu biti sačinjen. Ovakvim načinom subvencionisanja povećaće se produktivnost i proizvodnja u poljoprivredi. Uredbom je predviđeno i povećanje podsticaja u stočarskoj proizvodnji: za tov jagnjadi sa 1.000 na 2.000 dinara po jagnjetu, za priplodne ovce i koze sa 4.000 na 7.000

dinara, za priplodne krmače sa 4.000 na 5.000. Povećana su i sredstva namenjena razvoju pčelarstva. „Ne odustajemo od ulaganja u razvoj. Obezbedili smo milijardu dinara za subvencionisanje kamata za kratkoročne kredite. Krovnom Uredbom obezbeđena su sredstva za investicije, preradu poljoprivrednih proizvoda i marketing, nabavku opreme za proizvodnju mesa, mleka, povrća i voća, kao i za podsticaj podizanja matičnih zasada“, izjavio je ministar Glamočić. Uredbom je predviđen i nastavak finansiranja poljoprivrednih stručnih službi i mladih savetodavaca. Usvajanje Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2014. godinu omogućava isplatu svih subvencija i premija u poljoprivredi i ruralnom razvoju tokom ove godine. Ovih dana počće i isplata zaostalog duga poljoprivrednicima koji je najmanji u poslednjih pet godina.

AKTIVNOSTI POLJOPRIVREDNE SAVETODAVNE I STRUČNE SLUŽBE VRANJE

Poljoprivredna savetodavna i stručna služba Vranje je u prethodnom mesecu pružila veliki broj saveta poljoprivrednim proizvođačima, što direktnim kontaktom (obilaskom – na poljoprivrednom gazdinstvu kao i u službi), što putem, medija (elektronskih i pisanih), portala PSSS i telefona. Sve informacije iz oblasti poljoprivrede, kako stručne, tako i u vezi aktuelnih dešavanja u poljoprivredi – mera Agrarne politike Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije zainteresovani mogu dobiti dolaskom u službu, na telefone savetodavaca i službe, e-mailom, SMS porukama ili na zvaničnom sajtu Poljoprivrednih savetodavnih i stručnih službi Republike Srbije www.psss.rs odnosno sajtu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije www.mpt.gov.rs

